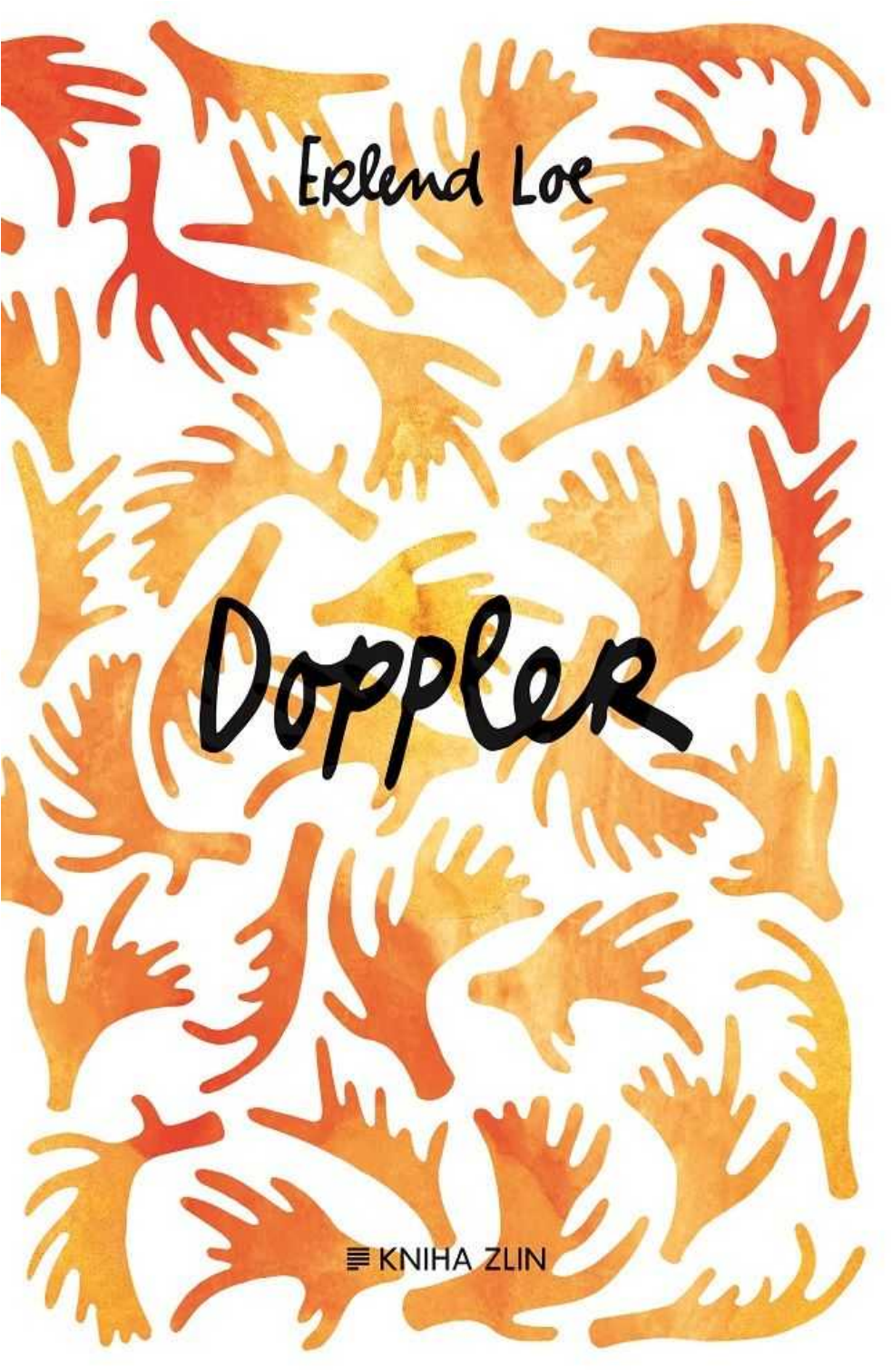

Erland Loe

Doppler

≡ KNIHA ZLIN

FLEET

Erland Loe

Doppler

Copyright © Cappelen Damm AS, 2004
Translation © Kateřina Křišťůfková, 2007, 2017

ISBN 978-80-7473-539-4 (PDF)

*The woods are lovely, dark and deep.
But I have promises to keep,
And miles to go before I sleep,
And miles to go before I sleep.*

Robert Frost

Listopad

Můj otec je mrtvý.

A včera jsem skolil losa.

Je to tak.

Bylo to buď on, nebo já. Měl jsem strašlivý hlad. Po-
pravdě začínám být vyzáblý. Předchozí noc jsem sešel
do údolí Maridalen a sebral jsem tam na jednom statku
seno. Nožem jsem rozřízl balík a nacpal si senem batoh.
Pak jsem si chvíli pospal a za úsvitu se vydal k rokli vý-
chodně od tábora, seno jsem rozložil jako návnadu na
místo, které jsem si už dávno vyhlédl jako perfektní sta-
noviště pro útok ze zálohy. Potom jsem několik hodin
ležel na okraji rokle a čekal. Vím, že tu jsou losi. Viděl
jsem je. Dokonce byli úplně nahoře u stanu. Plahočí se
po stráni a řídí se svými vlastními více či méně racionál-
ními vnuknutími. Pořád v pohybu, losi. Zdá se, že si my-
slí, že jinde je to lepší. A možná mají pravdu. Nakonec
ale přece jeden přišel. Samice. S mládětem klusajícím
v závěsu. Přítomnost mláděte mě trochu vyvedla z míry.
Byl bych raději, kdyby tu nebylo. Jenže tu bylo. A vítr
foukal správným směrem. Dal jsem si nůž do pusy, ne
ten malý, ale ten velký, tedy tesák, a čekal jsem. Losi se

pomalu šourali ke mně. Popásali se přitom na borůvčí a mladých břízkách dole v roklině. A nakonec tu stála. Přímou pode mnou. Zatraceně velká. Losi jsou velcí. Člověk snadno zapomene, jak jsou velcí. A pak jsem jí skočil na záda. Přirozeně jsem si postup promítl v hlavě stokrát. Předpokládal jsem, že se jí to nebude líbit a že se bude snažit utéct. A taky že ano. Ale než se dokázala rozběhnout, zabořil jsem jí do hlavy nůž. Jediným mocným máchnutím projel nůž losí lebkou a do mozku a trčel odtamtud jako poněkud zvláštní klobouk. Seskočil jsem a odplížil se do bezpečí na velký kámen, zatímco losici běžel hlavou její život: ty krásné časy s dostatkem potravy, lenivé letní dny zalité sluncem, krátké období podzimní zamilovanosti do losího samce a následná osamělost. Porod a radost z pokračování genů, ale také otravné zimní měsíce předchozích let a nepokoj, neklidný prvek, o němž si, co já vím, možná myslela, že se ho ráda zbaví. To vše se jí promítlo během několika vteřinek, než padla k zemi.

Nehýbal jsem se a chvíli jsem se na ni díval, a také na mládě, které neuteklo, nýbrž teď stálo u své mrtvé matky a moc nechápalo, co se stalo. Pociťl jsem záchvěv něčeho odporného a podivného. I když tady venku bydlím už nějakou dobu, zabíjím poprvé, a teď jsem zabil obrovské zvíře, nejspíš největší v Norsku, a zcela v rozporu se svou dobrou vůlí jsem brutálně narušil přírodu a pravděpodobně si z ní vzal víc, než jsem schopen jí vrátit, přinejmenším v krátkodobém výhledu, a to se mi nijak zvlášť nelíbilo. Všechno by mělo být nejlépe jaksi v rovnováze. Ale hlad je hlad a na vrácení prostě

dojde postupně, pomyslel jsem si, seskočil z kamene a odehnal mládě. Pak jsem vytáhl nůž z lebky a rozřízl mrtvé losici břicho. Vyvalila se na mě hromada vnitřností a já si odkrojil kousek pupku a snědl ho syrový. Na místě. Po indiánsku. To, co jsem zvládl, jsem potom nařezal na menší kusy a některé z nich jsem odnesl ke stanu. Tam jsem si vzal sekýru, vrátil se a naporcoval zbytek. Do večera jsem dostal do tábora celé zvíře. Na ohni jsem si opekl velké kusy masa a poprvé po několika týdnech jsem se dosyta najedl. Zbytek jsem pověsil do primitivní udírny, kterou jsem si postavil v posledních dnech. Potom jsem usnul.

A když jsem se dneska vzbudil, slyšel jsem před stanem to mládě. Pořád ho slyším. Neodvážuju se vstát. Nedokážu se mu podívat do očí.

Nedokážu ale ani ležet. Potřebuju mléko. Nízko tučné mléko. Bez mléka nefunguju. Jsem pak vznětlivý a popudlivý. A dobře vím, že kvůli mléku musím sejít mezi lidi. Proto si mléko obstarávám nerad, jenomže mít ho prostě musím. A tak občas jako obyčejný člověk chodívám do supermarketu ICA v budově Ullevaalského stadionu. Dřív jsem tam chodíval mnohem častěji, neřkuli denně, ale potom, co jsem jaksi, potom, co jsem se odstěhoval do lesa, protože právě to se stalo, bydlím teď v lese, tam chodím stále méně a méně. Jedním z důvodů je to, že nemám peníze. Navíc nechci potkávat lidi. Hnuší se mi. Víc a víc. Ovšem mléko mít musím. Můj otec také pil mléko. Ale teď je mrtvý.

Pořád slyším před stanem to losí mládě. Neodbytně a hlučně mě obviňuje. Snaží se mě zdeptat. Zalézám ještě hlouběji do spacáku a zatahuju zip tak, že mezi mnou a zbytkem světa zůstává jen otvor. Já nemůžu ven a svět nemůže dovnitř, ležím tu tichounce jako dítě a chvíli se tvářím jakoby nic. Jenže mládě se nevzdává. Stojí tam a stojí. A já musím čurat. Proboha, je to jenom losí mládě, říkám si. Proč bych měl mít já, dospělý člověk, špatné svědomí kvůli tomu, že jsem zabil losa? Tak to v přírodě chodí. To se musí mládě naučit a může být rádo, že ho to naučím já, Doppler, a ne nějaký ještě bezohlednější maník, co by ho možná vzal jedním vrzem.

Jdu se ven vyčurat. Jako vždycky na stejné místo. Na plochý kámen pod stanem. Odsud bývá obvykle vidět celé město a fjord, ale teď ne, protože je mlha. A mládě úplně ignoruju. Prostě se tvářím, jako by tam nebylo. Napjatě mě sleduje, jak čurám. Snažím se stát k němu zády, jenže ono už ze mě kousek zahlédlo a chce vidět víc. Popostoupí a dívá se z nového úhlu. Pootočím se, ale mládě mě následuje. Jako by se chtělo přesvědčit, že vidělo správně. Jako všichni ostatní. *Story of my life*. No jo, krucinál, říkám a obracím se k němu s kalhotami spuštěnými ke kolenům a se zdviženýma rukama. Tak se podívej, vyzývám ho. Je to takhle lepší? Stačí ti to? Spokojený?

Jenže ten drzý malý plížil spokojený není. Zírá. A já si zase nenechám od losů líbit každou pakárnu. Popadám sekuru zaseknutou na dosah ve stromě a velkou silou ji vrhám po mláděti. To uskakuje a vbíhá mezi stromy.

Život mě naučil, že když se snažím skrývat pravdu, špatně to dopadá, proto to raději řeknu rovnou: mám velký úd.

Je to tak.

Mám nápadně, neřkuli extrémně velký pohlavní orgán.

Superčuráka, stručně řečeno.

Mám ho odjakživa. Je velký. Jinak se to říct nedá. Je dlouhý a těžký. A tlustý. Prostě velký.

Ve škole mi říkali Doppler s čurákem.

To je naštěstí už dávno. Už na to nemyslím. Ale zraňovalo mě to. Měl jsem přece i jiné vlastnosti a přál jsem si, aby si lidé všímali právě jich.

Doppler s čurákem.

Tahle vzpomínka mě v podstatě dost popuzuje. Dlouho se mi nevybavila. Zastranej los. Jestli se vrátí, rozseknu mu lebku.

Včera jsem byl bez mléka. Celý den jsem honil to zatracené mládě. Poté, co jsem ho zahnal do lesa, se samozřejmě celkem rychle vrátilo. A k mému podráždění postávalo hodiny před stanem. Podobně jako studenti na sogneské střední škole – té, co vypadá, jako by byla navržena s myšlenkou, že by mohla odlehčit libovolnému gulagu. Léta jsem kolem ní jezdil na kole. A teď ji vidím dalekohledem – když se mi chce a když není mlha. Studenti postávají na nárožích v dojemně nepohodlných pozicích a přitom se snaží vykourit toho do zazvonění co nejvíc. Kdyby mělo mládě přístup k cigaretám, dvakrát by se nerozmýšlelo. Je opuštěné, začíná

mu docházet, že svět je krutý, a nevidí žádnou budoucnost ani smysl čehokoli. Je to od něj samozřejmě nezralé přenášet frustraci na mě, ovšem co jiného lze čekat? Je to přece jenom dítě.

Po chvíli nicméně pohár přetekl, dítě nedítě. Ve vši tichosti jsem se oblékl k lovu a vyřítil se ze stanu se sekýrou zvednutou k úderu, ale ten prťous mi zase unikl. Několik hodin jsem ho honil po okolních stráních. Byli jsme na Vettakollenu, dole u jezera Sognsvann, a dokonce skoro nahoře u Ullevålseteren. Navigace mi ukázala, že jsme urazili téměř padesát kilometrů průměrnou rychlostí víc než dvanáct kilometrů v hodině. Lesem a kopcovitým terénem. Než jsem se vrátil ke stanu, úplně vyčerpaný, setmělo se. A když se krátce nato mládě opět objevilo, už jsem na to neměl. Kapituloval jsem. Spali jsme ve stanu spolu. Mládě vydávalo překvapivě mnoho tepla. Po velkou část noci jsem ho používal jako polštář, a když jsem se dneska vzbudil, hleděli jsme vleže na sebe s takovou blízkostí a intimitou, jakou jsem nezažil snad ani s lidmi. Myslím, že jsem ji nezažil ani se svou ženou. Ani v začátcích našeho vztahu. Byla to fakt bomba. Omluvil jsem se mláděti, že jsem mu zabil matku, a ujistil ho, že se už nemusí bát a že odteď může přicházet a odcházet, jak se mu zachce.

Mládě neříká přirozeně nic. Jen se na mě dívá velkýma důvěřivýma očima.

Je skvělé mít někoho, kdo neumí mluvit.

Včera jsme celý den leželi ve stanu a povídali si. Dal jsem mláděti vodu a přinesl mu větve se šťavnatou

kůrou, pro sebe jsem si opekl na ohni velké kusy masa. Svým hřebenem jsem mu vykartáčoval srst a vysvětlil mu, pedagogicky, že když člověk loví losy už po tisíce let, nedělá to pro zábavu, nýbrž prostě proto, že to je životní nutnost. A kdyby měla populace losů možnost rozrůstat se bez omezení, vedlo by to ke katastrofálnímu stavu, řekl jsem, aniž bych úplně věděl, o čem mluvím, ale mám dojem, že jsem to někde slyšel nebo četl, a tak jsem to řekl, a pokračoval jsem, že když bude příliš mnoho losů, začnou se šířit nemoci, fyzické i psychické, a nakonec bude v lese panovat opravdu nepříjemná atmosféra. Jen si to představ, vyzval jsem mládě, které by ostatně mělo mít jméno, musím mu vymyslet jméno, jen si to představ: zástupy losů nakažených morem a duševně nemocných, kteří bojují o potravu, rozbíhají se s bučením do všech stran a potupně porušují zákony lesa a losí etiketu. O něco takového nikdo nestojí. Proto mí předkové lovili losy a proto je dneska lovíme i my. Přestože nepotřebujeme k přežití jejich maso ani kůži, dodal jsem tišeji, lovíme je. Myslíme si, že je prima chodit do lesa střílet losy. Pochopil jsem, že lovci drží pěkně pospolu, řekl jsem, a dnes už je to zvyk. Děláme to ze zvyku. A navíc proto, abychom populaci zabránili v přemnožení, jak už jsem zmínil. Takže tak to je. Ale já jsem tvoji matku nezabil ze zvyku. Zabil jsem ji z nutnosti. Mnoho dní jsem byl bez jídla a od skončení borůvkové sezony jsem se dosyta nenajedl. A je mi líto, že jsem ji zabil nožem, dodal jsem. Bylo to zbytečně brutální, jenže nemám pušku a ani neumím střílet. A pochopím, pokud mi to budeš vyčítat a potácet se ve

vztahu ke mně mezi emočními extrémy. To se smí. Sám si musíš tyhle pocity prožít a stanovit hranici tam, kde by podle tebe měla být. Ale měl bys vědět, že jsem připravený být ti v tom těžkém období oporou, a mimochodem, pokračoval jsem po krátké pauze, tvoje matka by v brzké době pouto mezi vámi surově přetrhla. Odstrčila by tě od sebe a poslala tě do háje. Protože takoví jste vy losi. Vypadáte mile, ale se svými potomky zacházíte jako s póvlm. Jste bestie. Porodíte děti, poskytnete jim mléko a trochu výchovy a pak šups, zatímco ony nic netuší, pryč s nimi. Tvoje matka by zanedlouho, možná už příští týden, trvala na tom, abys šel svou cestou a ona svou, a pro tebe by to byl zlý den, den, přes který se většina losů nikdy nepřenese, ale toho ty teď budeš ušetřen, protože já jsem ji zabil, a místo aby sis ji pamatoval jako matku, která mluví dvojím jazykem, budeš si ji navždy pamatovat jako matku, která tu pro tebe neustále byla a kterou ti někdo náhle a nesmyslně vzal, říkal jsem mu a přitom jsem mu kartáčoval srst hřebenem.

Já jsem mimochodem taky nedávno někoho ztratil, pokračoval jsem. Ztratil jsem otce. Sotva jsem ho znal. Nikdy jsem mu neporozuměl. A teď je pryč. Takže svým způsobem jsme na jedné lodi. Ty jsi ztratil matku a já otce. A místo abys obracel svou zlost proti mně, měl bys ji obracet proti panu Düsseldorfovi z ulice Planetveien. Dlouho jsem měl zajištěný přístup k jídlu z jeho sklepa, vysvětloval jsem. Jeho nebožka manželka stihla zavařit tolik ovoce, že by to jednomu člověku vystačilo na celý život, a navíc má pan Düsseldorf mrazák napařený šunkou i jinou masitou potravou, a poté, co jsem

několik týdnů podrobně studoval okolí, jsem zjistil, že do Düsseldorfova domu se lze dostat nejsnáze a že Düsseldorf tomu sám napomáhá tím, že je nepozorný a celkově otupělý, a ke všemu trochu holduje alkoholu, takže zatímco on si po večerech stavěl své nesmyslné modýlky z války, samá vozidla z druhé světové války, která vyrábí v měřítku 1:20 nebo jakém, samozřejmě přehnaně svědomitě a ve správných barvách, dostal jsem se vždycky do domu dveřmi na zahradu, které zůstávaly po většinu léta otevřené, a sešel jsem do sklepa, kde jsem si bez ostychu nabral dobrot, šup s nimi do batohu a zase pryč, zahradou a zpátky do lesa. Zdálo se mi, že s tímhle uspořádáním jsme jak pan Düsseldorf, tak já velmi spokojení. On má přece všechno, co tady na Zemi potřebuje. Velký dům, zásoby jídla, podle bankovních výpisů na sekretáři vedle dveří do sklepa i spoustu peněz, a navíc koníčka, který očividně naplňuje a obohacuje jeho existenci. Těžko si lze představit, po čem víc by mohl toužit, sdělil jsem mláděti. Skoro jsem začal věřit tomu, že kdybych u něj zazvonil a přímo se ho zeptal, jestli bych si občas nemohl zaskočit do jeho domu a posloužit si z přebytků ve sklepě, s úsměvem by mi to dovolil. Jenže později musel změnit názor, protože jednoho dne před nedávnem byly dveře na zahradu zavřené a objevily se tu cedule a nálepky o alarmech a centrálách a zločinu a trestu.

Takhle to dopadlo. Lidé se zavírají uvnitř a jeden druhého se bojí.

A tak jsem tu zase stál s prázdnýma rukama, a jak dny plynuly, začal jsem, což je přirozené, dostávat hlad.

A ten hlad rostl a rostl, až jsem nakonec neviděl jiné východisko než přilákat tvou matku a ze zálohy jí zabodnout do hlavy ten velký nůž. Tak se tedy věci mají. Hlad na nás takhle působí. Všechno ostatní se zdá nedůležité. Člověk prostě musí mít jídlo, řekl jsem losíkovi. To možná znáš sám, nebo možná ne. Doufejme, že ne.

Potřeba mléka je už akutní a já nakládám do batohu patnáct dvacet kilo losího masa a vydávám se k Ulle-vaalskému stadionu. Mládě kluše za mnou, ale já říkám přísně, že to nejde. Musíš počkat tady, nakazuju mu. Čekej, opakuju nadmíru zřetelně, jako bych mluvil k nechápavému dítěti. Jsem zarostlý a špinavý a už sám o sobě vypadám nápadně, ještě abych přišel s losem v závěsu. Uklidni se, dodávám, nebudu pryč dlouho. Ale mládě se neuklidňuje. Nechce, abych odešel. Chudáčku losíku, povídám. Ty si myslíš, že tě chci opustit, ale to já nechci. Jdu jenom do obchodu pro mléko a několik dalších věcí, které potřebujeme. Nijak to na něj nepůsobí. V očích se mu zračí separační úzkost a já cítím, že mě znepokojuje, že na mně tak visí. Myslel jsem si, že jsou losi samostatnější. Mládě se ke mně přimyká takovým způsobem, na který asi nejsem připravený. Začínám vyčítat mrtvé matce, že ho s sebou vzala na výlet, uprostřed lovecké sezony a tak vůbec. Kde nechala hlavu?

Zastavuju, shazuju batoh a s mládětem se mazlím. Snažím se ho zvednout, ale je příliš těžké, tak ho radši drbu rošťácky a kamarádsky na hlavě. Dávám mu burá-

ky, jak říkáme v naší rodině. Pak mu sáhodlouze a důkladně vysvětluju celou situaci. Jsem velký příznivec vysvětlování. Svým dětem jsem také vždycky všechno vysvětloval. Mám za to, že děti vycítí, když něco nehraje, když člověk lže nebo zatajuje fakta. Proto vysvětluju a pantomimicky předvádím, že teď musím sejít mezi lidi, a to že je pro malého losa příliš nebezpečné. Dole jezdí auta a autobusy a je tam hluk a spousta klamavých signálů. Právě to charakterizuje lidi vůbec nejlíp, říkám, jsou mistry klamavých signálů, v tom je nikdo nepřekoná, i kdybys hledal tisíc let, nikdy nenajdeš klamavější signály než ty, jejichž původcem je člověk.

A když se losi zatoulají mezi lidi, čeká je kulka, povídám a předvádím losa, který zabloudil a byl zastřelen a hrozným způsobem umírá. Proto bude nejlepší, když počkáš tady. Za pár hodin se vrátím a pak budeme zase spolu a třeba si najdeme nějakou pěknou zábavu.

Čekám na znamení, že mi mládě rozumělo a že souhlasí, ale znamení nepřichází. A navzdory všemu vysvětlování a vší dobré vůli mě mládě následuje. Nakonec ho přivazuju ke stromu. A šmytec.

Vedoucí obchodu ICA je na pochybách. Čtu v něm jako v otevřené knize. Pochyby mu prýští ze všech pórů. Pomozte ubohému lovcí a sběrači, říkám, ale vidím, že se mu to nezdá.

Stojíme ve skladu a on se snaží působit stoicky, jenže navzdory všem kurzům pozitivního přístupu a teoriím náš zákazník, náš pán z něj vyzařuje nedůvěra. To, oč žádám, je samozřejmě mimo veškeré předpisy

a postupy. Nabízím mu losí maso výměnou za mléko a několik dalších druhů zboží z jeho bohatého sortimentu, což se mu přičí.

Vím, že většina lidí se domnívá, že tento typ obchodování už odvál čas, říkám, ale přesto mě tu teď máte a to maso je dobré, a navíc je to pěkný typ obchodování, dodávám. Člověk směňuje. Dělá něco pro druhého. Jsem si jistý, že se to začíná vracet. Přijde to, a když přistoupíte na tenhle návrh, můžete se později chlubit, že jste s tím vyrukoval jako první. Že jste udal nový trend, protože je úplně jasné, že se směnný obchod vrátí. Za deset let bude v kurzu. To je evidentní. Protože tak jako doteď to pokračovat nemůže. Nejde to. Otevřete si jakékoli noviny nebo časopis a uvidíte, že momentálně jen málo osvícených lidí pochybuje o tom, že musíme změnit naši strukturu spotřeby, jestliže ji máme udržet v chodu déle než několik desetiletí. A já vidím, že vy to zvažujete. Přemýšlíte. Vidím, že jste neřekl ne.

Je mu kolem pětatřiceti a vlastně je sám se sebou velice spokojený. Jistě má poměrně solidní vzdělání a domnívá se, že podílet se na rozvoji pobočky ICA v budově Ullevaalského stadionu je zajímavé. Supermarket je rekonstruovaný a tak vůbec. Jeden z nejmodernějších supermarketů v zemi. Pulty s čerstvými potravinami kam oko dohlédne, například s parmskou šunkou za tisíce korun nebo se sýry velkými jako kola od vozu, a jistě úžasné pracovní prostředí, kde jsou k sobě lidé pozorní a na pracovišti se angažují. A on zvažuje pro a proti. Může ztratit hodně, jenže jaké je riziko, že na

to někdo přijde, a navíc má rád losy. S losy se takhle nehandluje.

Rozhlíží se, aby se ujistil, že nikdo z jeho podřízených nestojí natolik blízko, aby zaznamenal to, co teď chce říct. O co vám jde? ptá se.

Odpovídám, že mi jde o víc věcí, ale nejdůležitější je pro mě uzavření mléčné dohody. Mléčné dohody? ptá se. Přiřknu. Já, tedy moje orgány a buňky, moje tělo, stručně řečeno, potřebuje denně dobře litr mléka. Proto prosím, jestli bych nemohl každé pondělí a čtvrtek ráno v sedm hodin, kdy obchod otvírá, mít před skladem, například mezi popelnicí a zdí, připravené tři, respektive čtyři krabice nízkotučného mléka.

Proč právě nízkotučného mléka? ptá se.

Dobrý muži, říkám, nízkotučné mléko reprezentuje to nejpozoruhodnější, čeho lidstvo zatím dokázalo dosáhnout. Každý pitomec si ve všech dobách uměl obstarat obyčejné kravské mléko, ale krok k nízkotučnému mléku vyžaduje geniální nápad a dokonalou separační techniku a to bylo možné realizovat teprve v moderní době. A dost se obávám, že se lidstvo nikdy nedostane dál. Nízkotučné mléko bude pravděpodobně navždy trůnit na vrcholu. Nicméně představuje pro nás výzvu k dalším snahám.

Nízkotučné mléko člověka zušlechťuje.

A po kolik týdnů by se tohle mělo odehrávat? ptá se. Tak dlouho, jak bude zapotřebí, říkám. Zapotřebí k čemu? chce vědět. To se ukáže, odpovídám. A kromě toho potřebuju baterie a několik dalších drobností. O jakém množství masa mluvíme? zajímá se dál.

Dostanete na ruku to, co mám dneska v batohu, a když bude naše dohoda pokračovat i po Vánocích, donesu víc. Platí, říká a podává mi na to pravici.

Tak to bychom měli. Pro kulturu lovců a sběračů je to vítězství. Los zabitý nožem směněný za mléko a jiné spotřební zboží. Tohle je průlom.

Možná může být svět přece jen spasen.

Uvnitř v obchodě potkávám ze všech lidí na světě právě svou ženu.

V tuhle denní dobu bývá obvykle v práci, ale dneska tam očividně není. Zřejmě pro to má své důvody.

Nazdar, zdravím ji.

Ty vypadáš, povídá.

Nebudu přehánět, když řeknu, že moje žena považuje skutečnost, že teď bydlím v lese, za zvláštní. Zdá se, že tomu moc nerozumí. Nevyčítám jí to. Nevím, jestli tomu dostatečně rozumím já sám. Můj otec byl po smrti, bylo po pohřbu, moje matka, sestry a já jsme vyřizovali všemožné praktické záležitosti a do toho jsem si vyjel na kole. Bylo to zjara. Jízda na kole lesem po dlouhé zimě mě naplňovala klidem. Na kole jezdím přirozeně celý rok. Do práce a z práce. Jsem cyklista. Jsem nejspíš především cyklista. Žádné okolnosti mě nezastaví. V zimě používám ocvočkované pneumatiky. Mám helmu. Rukavice na kolo. Speciální kalhoty a bundy. Cyklocomputer. Světla. Ročně najedu čtyři tisíce kilometrů. Nedělá mi problémy odlamovat stěrače na autech, která mě ohrožují. Mlátím do karoserií. Mlátím do bočních okének. Řvu do ochraptění a nena-